Rozvoj finančnej gramotnosti

365 bank

NADÁCIA J&T
Pre šťastnejšie
rodinné príbehy

Finančná gramotnosť je schopnosť využívať poznatky, zručnosti a skúsenosti na efektívne riadenie vlastných finančných zdrojov s cieľom zaistiť celoživotné finančné zabezpečenie seba a svojej domácnosti. Možno povedať, že finančná gramotnosť je jeden zo základných pilierov samostatnosti jednotlivca a rodín.

Preto prichádzame so svojim projektom

Náročné a často krízové obdobia, ktorými rodiny, resp. jednotlivci prechádzajú, zvyčajne odhalia najväčšie nedostatky práve v hospodárení. Bez zručnosti narábať so svojimi financiami sa mnohí dostávajú do nepriaznivých až fatálnych životných situácií.

Čím slabšia je finančná gramotnosť, tým horšie rozhodnutia v oblasti financií sa robia, zlyháva zabezpečenie finančných istôt a tým netrpí len dotknutý človek, ale celá spoločnosť.

Chceme vám podať pomocnú ruku v podobe prednášok, názorných príkladov a hier, ako s financiami narábať. Budeme spolu premýšľať nad tým, čo je nevyhnutné zaplatiť na zachovanie základných životných potrieb. Ako prispôsobiť svoj život novým/aktuálnym životným podmienkam.

Na riešenie či pomoc nie ste sami, len treba chcieť.

Cieľ projektu

NAUČIŤ SA:

- orientovať v zabezpečovaní základných životných potrieb, ak máme obmedzené financie
- nájsť, vyhodnotiť a použiť finančné informácie
- rozoznávať riziká v riadení financií
- stanoviť si finančné ciele a naplánovať si ich dosiahnutie
- poznať základné pravidlá riadenia financií
- doplniť svoje finančné záväzky
- rozvinúť potenciál získania vlastného príjmu a schopnosť sporiť
- efektívne využívať finančné služby

Finančné pojmy – bankový slovník

ÚVER

Je to poskytnutie určitej sumy **peňažných prostriedkov** zo strany jednej osoby v prospech **inej osoby.**

DLŽNÍK

Každý, kto si vezme akýkoľvek druh pôžičky, stáva sa dlžníkom. Banka, nebanková spoločnosť alebo súkromná osoba, ktoré vám peniaze požičajú, sú vašimi veriteľmi.

SPOLUDLŽNÍK

Má voči banke **rovnakú povinnosť** ako dlžník, teda musí splatiť **celý dlh.**

RUČITEĽ

Je osoba, ktorá sa zaručí **splatiť pôžičky** namiesto dlžníka, ak ten nebude schopný platiť. Ručí **celým** svojím majetkom. Banka preveruje jeho schopnosť splácať rovnako ako u dlžníka.

ÚROK

Je suma, ktorú musí dlžník **zaplatiť veriteľovi** za to, že si od neho na **určitý čas** požičiava určitú sumu peňazí.

ISTINA

Objem prostriedkov, ktoré si dlžník požičal.

NEBANKOVÁ SPOLOČNOSŤ

finančná spoločnosť **s licenciou od NBS*** **(Mnohé spoločnosti sú založené ako garážová firma s nejasným pôvodom, pričom ich zámer je jednoznačný – zarábať na úžernických úrokoch, prípadne nastaviť také nesplniteľné podmienky, že dlžník skončí bez majetku.).**

SPLÁTKOVÝ KALENDÁR

Rozpis presných súm, ktoré má dlžník splácať veriteľovi, spolu s dátumami ich splatnosti. Spravidla býva súčasťou úverových zmlúv.

RPMN

Ročná percentuálna miera nákladov na úver je pre spotrebiteľov najdôležitejší ukazovateľ ceny úveru = suma, ktorú musí dlžník zaplatiť za požičanú sumu, a vyjadruje celkovú úrokovú mieru úveru alebo pôžičky, lebo zohľadňuje nielen úrok, ale aj ostatné poplatky súvisiace s úverom.

*NBS - Národná banka Slovenska

Finančné pojmy – bankový slovník

HYPOTEKÁRNY ÚVER

Úver zabezpečený záložným právom na nehnuteľnosť, teda úver, ktorý dlžník dostane pod podmienkou založenia nehnuteľnosti.

REFINANCOVANIE ÚVERU

Je to vyplatenie jedného úveru novým s cieľom znížiť splátky a tak ušetriť. Prípadne spojiť staré úverové produkty do jedného výhodnejšieho.

DISPONENT

Osoba splnomocnená majiteľom účtu, ktorá disponuje prostriedkami na účte v súlade s podpisovým vzorom. Disponentom môže byť fyzická osoba staršia ako 15 rokov, ktorá má vlastný platný doklad totožnosti.

TERMÍNOVANÝ VKLAD

Zhodnotenie voľných finančných prostriedkov. Ide o produkt, ktorý je vhodný pre ľudí, ktorí si plánujú vložiť určitú sumu peňazí na vopred stanovený čas a dohodnuté zhodnotenie.

DEBETNÁ KARTA

Je to platobná karta, ktorá umožňuje okamžitý prístup k vlastným peniazom na bežnom účte. Takúto platobnú kartu možno vydať len k osobnému účtu.

POS TERMINÁL

Platobný terminál je elektronické zariadenie v obchodoch, ktoré umožňuje klientovi platiť za tovar a služby bezhotovostne prostredníctvom platobnej karty.

TRVALÝ PLATOBNÝ PRÍKAZ

Používa sa pri pravidelných (zvyčajne mesačných) úhradách, pri ktorých je vopred známa uhrádzaná suma. Majiteľ účtu stanoví číslo účtu prijímateľa, sumu a čas platnosti príkazu, periodicitu uhrádzania a dátum splatnosti.

ÚVEROVÝ REGISTER

Spravuje všetky informácie o povolenom prečerpaní na účte, vydaných kreditných kartách, všetkých úveroch, o podaných žiadostiach o úver v bankách.

BANKOVÝ OMBUDSMAN

Nezávislý orgán zriadený Slovenskou bankovou asociáciou. Jeho úlohou je monitorovanie a vyhodnocovanie podnetov spotrebiteľov a mimosúdne riešenie sporov medzi bankami a ich klientmi. Takéto služby sú pre klienta bezplatné.

Základné bankové produkty

Bankové produkty sa delia podľa účelu, na ktorý ich chceme používať.

Vkladové (depozitné) produkty vám umožňujú uložiť a zhodnocovať dočasne voľné finančné prostriedky.

Najčastejšie využívaným bankovým produktom je osobný účet, ktorý klient používa na bežné platby – teda prichádza mu naň príjem (výplata, iné dávky) a uhrádza z neho bežné výdavky (nájomné, nákupy...).

Pri založení sporenia je potrebné zvážiť časový horizont – teda ako dlho chcete peniaze odkladať a zhodnocovať, kedy ich budete potrebovať vybrať a či ich budete potrebovať naraz alebo po častiach. Podľa toho si vyberiete vhodný typ sporenia.

Úverové produkty (pôžičky) predstavujú možnosť získať peniaze na financovanie vlastných potrieb. Poskytnutie pôžičky je časovo obmedzené, t. j. po určitom čase je potrebné požičané peniaze vrátiť. Spláca sa vopred dohodnutým spôsobom.

Jednotlivé typy úverov sa líšia najmä rôznou **dobou splatnosti,** to znamená, za aké obdobie je potrebné peniaze banke vrátiť.

Za požičanie peňazí klient platí banke cenu v podobe úroku. Jeho výška je určená na základe aktuálnej/dohodnutej úrokovej sadzby. Pri výbere najvhodnejšieho úveru je však dôležité nehľadieť iba na výšku úroku, ale porovnať aj ostatné poplatky, ktoré s pôžičkou súvisia.

Platobné produkty sa používajú pri rôznych formách platobného styku. Okrem platby v hotovosti môže klient zaplatiť prevodom z účtu, inkasom z účtu alebo bankovou platobnou kartou.

Klient môže svojím účtom disponovať aj cez internet banking alebo mobilnú aplikáciu, teda má prístup k informáciám o svojom účte a môže realizovať platobné príkazy 24 hodín denne bez obmedzenia.

Transakcia cez internet je zároveň niekoľkonásobne lacnejšia ako transakcia uskutočnená klasicky v kamennej pobočke. Za internet banking ako službu navyše nemusíte platiť mesačný paušál a väčšina bánk si zaň neúčtuje žiadne poplatky.

Poplatky v bankách – na čo si dať pozor?

OSOBNÝ ÚČET

Ako prvé si skontrolujte výšku mesačného poplatku za vedenie účtu alebo balíka služieb k bežnému účtu. Výšku poplatku nájdete napríklad vo výpise k účtu vo vašom internetovom bankovníctve. Poplatky si porovnajte. Dnes nájdete balíky služieb k osobnému účtu, ktoré sú dokonca zadarmo.

Využívajte skôr balíky služieb, ako len osobné účty. V balíkoch služieb máte totiž predplatené rôzne služby, ktoré si pri bežnom účte musíte zaplatiť navyše, a tak v konečnom dôsledku môžete za využívanie bežného účtu zaplatiť viac.

PÔŽIČKA

Ak si chcete požičať peniaze, všimnite si okrem úrokovej sadzby aj poplatok za poskytnutie úveru. Tento poplatok môže byť skrytý pod názvom spracovateľský poplatok, ktorého výška môže závisieť od výšky úveru a môže sa hýbať aj v stovkách eur.

OBSLUHA V POBOČKÁCH

Pozor na platby, vklady aj výbery (hotovostné aj bezhotovostné) realizované v pobočke banky. Snažte sa maximum operácií realizovať elektronicky. Práca s hotovosťou v pobočke je drahá a banky si za ňu vypýtajú poplatok.

BANKOMATY

Na výber hotovosti zo svojho účtu využívajte len bankomaty vlastnej banky, v zahraničí bankomaty rovnakej bankovej skupiny.

KREDITNÉ KARTY

Z kreditnej karty si hotovosť z bankomatov nevyberajte, za jeden výber môžete zaplatiť až 2 % z vyberanej sumy, často je poplatok obmedzený minimálnou výškou, ktorý môže byť aj viac ako 7 eur.

SPORIACE PRODUKTY S VIAZANOSŤOU

Ak máte sporiaci alebo vkladový účet viazaný na určité obdobie, nevyberajte peniaze pred skončením viazanosti. Hrozí vám strata úroku z celej vyberanej sumy. Pri zakladaní sporenia si vždy overte, aký je poplatok alebo sankcia v prípade výberu z tohto sporenia.

Zlaté finančné pravidlá

10 **VYTVÁRANIE REZERVY**

Minimálne 10 % z mesačného príjmu jednotlivca či domácnosti by malo smerovať na vytvorenie finančnej rezervy.

Optimálna finančná rezerva má výšku šiestich mesačných príjmov domácnosti.

30 **ZDRAVÉ ÚVEROVÉ ZAŤAŽENIE**

Výška úverov by v domácnosti nemala presiahnuť 30 – 50 % príjmov.

20 **ZABEZPEČENIE VÝPADKU PRÍJMU A DÔCHODOK**

Optimálne je 20 % z príjmov smerovať do vytvárania dlhodobých aktív.

40 **SPOTREBA DOMÁCNOSTI**

Na bežnú finančnú spotrebu v domácnosti by malo ísť maximálne 40 % z mesačných príjmov rodiny.

Rodinný (osobný) rozpočet = príjmy a výdavky

POMÁHA jednotlivcovi alebo rodine ZVLÁDNUŤ požiadavky, ktoré na nich kladie ŽIVOT v ekonomickej oblasti.

Postup pri zostavovaní rozpočtu

1. krok – zoznam všetkých čistých príjmov
2. krok – zoznam všetkých výdavkov
3. krok – vyčíslenie rozdielu medzi príjmami a výdavkami
4. krok – prehodnotenie a prispôsobenie výdavkov
5. krok – aktualizácia rozpočtu

i Pomôcka na sledovanie príjmov a výdavkov je priložená na konci brožúrky.

Rady, ako šetriť

Kde ušetriť?

ELEKTRINA

1. Úsporné žiarivky sú síce drahšie, ale majú 5x menšiu spotrebu a 15x dlhšiu životnosť.
2. Klasické žiarovky sú vhodné na krátkodobé svietenie (WC, kúpeľňa, šatňa). Časté rozsvecovanie by totiž úsporným žiarivkám škodilo.
3. Pri kúpe nových spotrebičov si všímajte energetickú triedu. Na spotrebe môžete ušetriť až 45 % energie.
4. Aj spotrebiče s rovnakou výbavou sa môžu líšiť v spotrebe. Niekedy až do 85 percent! Výhodné sú tie, ktoré spotrebujú v pohotovostnom režime jeden watt a menej.
5. Spotrebu energie zistíte podľa výkonu vo wattoch. Čím väčší výkon, tým viac spotrebovanej energie. Tá by pri nových spotrebičoch nemala byť v pohotovostnom režime viac ako 2 watty.
6. Chladničku si vyberte podľa toho, koľkým osobám bude slúžiť. Jednej osobe stačí asi 50 litrov a vhodnejšia je tá so zabudovanou mrazničkou.
7. Optimálna teplota pre chladničku je 5 °C v strednom regáli. Pri tejto teplote sa nemusíte obávať, že by sa vám niečo pokazilo. Nastavenie mrazničky stačí na –18 °C.
8. Dvere na chladničke i na mrazničke otvárajte nakrátko. Inak zvyšujete teplotu v nich a opätovné schladenie spotrebuje viac energie.
9. Skontrolujte aj tesnenie dvier na chladničke. Zhasnite v kuchyni a dovnútra položte lampu. Ak uvidíte presvitať svetlo, tesnenie vymeňte.
10. Nepostavte chladničku s mrazničkou vedľa kúrenia alebo sporáka. Spotrebuje totiž viac energie. Na mrazničku v rodinnom dome je ideálne schodisko alebo pivnica.
11. Ak sa chystáte na dlhší čas preč z domu, vyprázdnite mrazničku a odpojte ju od prúdu.
12. Nezabudnite na pravidelné rozmrazovanie. Ľad zvyšuje spotrebu energie.
13. Nenechávajte elektroniku v pohotovostnom režime a odpojte ju zo siete. Ušetríte 5 – 10 percent energie.

VARENIE, PEČENIE

14. Vypínajte zo zásuvky aj nabíjačky, keď ich už nepoužívate.
15. Ak varíte na plyne, pravidelne čistite plynové horáky. Zanesené a zamastené zvyšujú spotrebu a varenie sa zbytočne predraží.
16. Menšie porcie zohrievajte v mikrovlnke. Vriacu vodu budete mať skôr v rýchlovarnej kanvici a spotrebujete aj menej energie ako zapínaním sporáka.
17. Pri varení používajte pokrievky. Spotreba energie sa zníži o polovicu. Bez nich sa zvýši o 150 až 300 percent.
18. Aj na hrncoch záleží. Teda na tom, z akého sú materiálu. Antikoro dobre vedie teplo, čím sa urýchli ohrev potravín. Najhorší je v tomto smere smalt.
19. Nezabúdajte ani na pomer hrnca a platničky. Malý hrniec na veľkej platničke spôsobí únik tepla do kuchyne. A zohrievanie v hrnci väčšom, ako je platnička, trvá oveľa dlhšie.
20. Nerovné dno na hrnci zvýši spotrebu energie až o 30 percent.
21. Pri pečení neotvárajte rúru pričasto. Uniká z nej teplo. Ušetríte aj tak, že štvrť hodiny pred koncom pečenia rúru vypnete a využijete dochádzajúce teplo.
22. Veľa vody v hrnci si vyžiada viac spotrebovanej energie.
23. Pri elektrickom sporáku sa oplatí platničky vypnúť už desať minút pred koncom varenia. Zvyškové teplo jedlo dovarí a vy ušetríte na energii.
24. S vykurovaním miestností to nepreháňajte. Každý stupeň nad 20 °C zvyšuje spotrebu energie o 6

KÚRENIE

percent.

25. V spálni postačí 16 – 17 °C, v kuchyni 18 °C, v obývacej a detskej izbe po 20 °C a v kúpeľni 22 °C. Ideálna teplota pre dýchacie cesty je 18 °C.
26. Pravidelne vetrajte. V zime krátko, ale intenzívne. Trojčlenná domácnosť vyprodukuje až 11 litrov vlhkosti za deň. A vlhkosť znamená riziko plesní.
27. Počas vetrania vypnite kúrenie. Studený vzduch ho naštartuje na maximum. Pri odchode z bytu ho však nevypínajte. Steny zbytočne ochladnú a večer treba viac tepla na vyhriatie bytu.
28. Radiátory pravidelne odvzdušňujte. Vzduch v nich môže zvýšiť spotrebu energie až o štvrtinu.
29. Dbajte na to, aby kúreniu nestálo nič v ceste. Žiadne stoly, skrine ani dlhé závesy. Aj sušenie bielizne na radiátore spôsobuje energetické straty.
30. Skontrolujte tesnenie okien a dverí. Ak nie je dobré, dochádza k únikom tepla a energie. Investovaním do medziokenného tesnenia usporíte 10 percent energie. Okno orientované na sever má 5x väčšiu tepelnú stratu ako okno orientované na juh.

VODA

31. Neumývajte ovocie a zeleninu pod tečúcou vodou. Dajte ich na pár minút odstáť do misky s vodou. Nečistota sa z nich ľahšie zmyje a vodu môžete použiť napríklad na polievanie.
32. Pri praní v práčke perte s plným bubnom alebo použite funkciu polovičného bubna. Na málo špinavú bielizeň stačí 30 °C. Šetríte energiu aj bielizeň.
33. Práčka musí stáť na rovnom a pevnom podklade, inak sa predlžuje čas odstreďovania a zvyšuje spotreba elektriny.
34. Na odstredenie postačí 500 otáčok za minútu. Viac otáčok, viac energie.
35. Spotrebičom s filtrom (umývačka, práčka, sušička) pravidelne čistite sitko.
36. Dajte si sprchu namiesto kúpeľa vo vani. Na jej napustenie totiž spotrebujete trikrát toľko vody a energie ako pri sprchovaní. Plná vaňa potrebuje okolo 140 litrov, desať minút sprchovania len okolo 30.
37. Pri mydlení v sprche vodu zastavte. Ušetríte 30 až 35 percent teplej vody.
38. Zastavujte vodu aj pri mydlení rúk. Za ten čas sa do odpadu dostane 15 – 20 litrov vody.
39. Zuby si umývajte s použitím pohára na vypláchnutie úst. Okrem toho si v ňom môžete aj očistiť zubnú kefku.
40. Kvapkajúcu batériu okamžite vymeňte! Za mesiac môžete takto stratiť až 170 litrov vody.
41. Z priemernej dennej spotreby vody asi tretinu miniete na toalete (cca 45 l). Z toho sa dá ušetriť asi 30 – 50 percent, ak máte záchod s úsporným splachovaním. Stopka zníži pôvodných cca 10 litrov vody na jedno spláchnutie na 3 – 6 litrov.

Triky obchodníkov, alebo ako nakúpiť lacnejšie

Veľké nákupné vozíky

Nákupné vozíky sú často až zbytočne veľké. Je to však iba psychologický trik. Keď vidíte v košíku prázdne miesto, máte tendenciu ešte nakupovať a zaplniť ho, hoci je väčší ako množstvo potravín, ktoré by ste asi skutočnosti potrebovali kúpiť. TIP: – namiesto vozíka si zoberte iba košík do ruky.

Rozmiestnenie výrobkov

Ak vás niekedy rozčuľuje, že kým nájdete v obchode všetko, čo potrebujete, prejdete celú predajňu, mali by ste vedieť, že presne to je cieľom obchodníkov. Supermarkety často umiestňujú základné potraviny, ako je pečivo či mlieko, do najvzdialenejších miest obchodu. To zabezpečí, že zákazník musí prejsť celý obchod a popritom začne napĺňať svoj veľký prázdny vozík tovarom, ktorý pôvodne nakúpiť ani neplánoval. Preto v obchodoch často menia rozmiestnenie výrobkov, aby ste nechodili iba po pamäti, keď už viete, čo sa kde nachádza, ale aby ste predajňou blúdili a pri hľadaní toho, po čo ste prišli, by ste mohli natrafiť aj na iné veci. TIP: – Pripravte sa na nákup už doma, prezrite si letáky, urobte si nákupný zoznam. **Ak sa ho budete držať, žiadne zbytočnosti nekúpite. Nikdy nechoďte do obchodu hladní, inak by ste nakúpili aj to, čo vám netreba.**

Lacnejšie je ďalej

Aj keď sa vás obchodník snaží v predajni zdržať, keď sa ponáhľate, snažíte sa nakupovať rýchlo to, čo zbadáte. Pre prípady takýchto nákupov sú výrobky umiestnené tak, že tie, ktoré najrýchlejšie zbadáte, teda na začiatku alebo na konci regálov, sú zvyčajne drahšie.

Obchodníci pracujú aj s výškou človeka a tým, kam sa prirodzene v regáloch najviac pozerá. Vo výške svojich očí pravdepodobne lacnejšie produkty nenájdete, zato drahšie výrobky budú presne tam.

TIP: *Ak budete chcieť nakúpiť výhodnejšie, budete sa musieť pozerať trochu nižšie, kde by ste pohľadom možno ani „nezablúdili“.*

Výrobky pri pokladnici

Keď už sa chystáte zaplatiť, pri pokladnici uvidíte ďalšie výrobky, o ktorých ste pôvodne ani neuvažovali, no kým čakáte v rade, často si spomedzi nich ešte niečo vyberiete. Najmä ak ide o niečo lákavé alebo o výrobky dennej potreby, ktoré považujete za užitočné. Aj deti počas čakania na zaplatenie dokážu byť neodbytné a lákajú ich sladkosti vyložené pri pokadnici.

TIP: *Držte sa svojho nákupného zoznamu, a ak nakupujete s deťmi, vyberte si na platenie pokladnicu bez sladkostí (ak je v predajni taká možnosť).*

Pozor na „výhodné“ balenia

Jeden výrobok za plnú cenu, druhý zdarma? Alebo vačšie balenie za „akciovú“ cenu. Aj výhodné balenia sú v konečnom dôsledku výhodné iba pre obchodníkov. TIP: Sledujte a porovnajte si jednotkovú cenu, t. j. koľko stojí 1 kus alebo 1 kg tovaru v „akciovom“ a v „neakciovom“ balení. Často zistíte, že akciové nemusí byť vždy aj lacnejšie.

Tovar pre deti

Hoci pre deti nakupujú ich rodičia, výrobky určené im sú umiestnené tak, aby na ne deti dobre videli. Keď nakupujú s rodičmi, zaujmú ich a budú do rodičov dobiedzať, aby im ich kúpili. Obchodníci to dobre vedia a presne s týmto vedomím pracujú.

TIP: *Ak to nie je nevyhnutné, choďte nakupovať bez detí.*

Budúcnosť

- Ako sa pripraviť na štart do života (svoj, svojich detí)?
- Ako si nastaviť financie?
- Ako sa prispôsobiť zmenám vzhľadom na životnú situáciu?
- Ako posilniť svoje silné stránky?

Nájdite si bočný zdroj príjmu

Nespoliehajte sa len na jeden zdroj príjmu. Hľadajte ďalšiu možnosť príjmu, tá môže znamenať **zníženie finančného stresu,** ktorý by ste inak pociťovali, a zvýšenie vašich schopností efektívne **si odkladať peniaze.**

Existuje **veľa pracovných príležitostí,** ktoré môžete využiť. Radi šoférujete? Môžete si privyrobiť ako kuriér alebo rozvážať jedlo. Ste šikovní v domácich prácach, môžete vypomôcť vo svojom okolí a popritom si privyrobiť peniaze navyše.

Zistite si možnosti tzv. pomáhajúcich organizácií

Zaujímajte sa o to, aké neziskové či charitatívne organizácie pôsobia vo vašom okolí. Skontaktujte sa s nimi, prípadne ich navštívte. Poradia vám, čo konkrétne je možné vo vašej situácii urobiť.

HR* minimum – Ako si nájsť prácu

Kde začnem s hľadaním práce

SERVERY PONÚKAJÚCE ZAMESTNANIE, PRÁCU ALEBO BRIGÁDY

Internetový sprievodca trhom práce

www.istp.sk/volne-pracovne-miesta

Bezplatná ponuka práce. Garantom ISTP je Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR a koordinátorom Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny.

Profesia

www.profesia.sk

Najznámejší a najväčší pracovný portál na Slovensku.

Kariéra

www.kariera.zoznam.sk

Pracovný portál Zoznamu.sk

Eures

www.eures.sk

Portál na vyhľadávanie práce v zahraničí – v krajinách Európskej únie.

Jobkontakt

www.jobkontakt.sk

Platený pracovný portál na zverejňovanie pracovných ponúk, prevádzkuje ho spoločnosť MBA Headhunting, s. r. o.

Ponuky

www.ponuky.sk

Bezplatný portál na uverejňovanie pracovných ponúk, ktorý prevádzkuje ABC Internet, s. r. o.

Praca Bazár

www.praca.bazar.sk

Platený inzertný portál bazar.sk prevádzkuje spoločnosť Azet.sk, a. s.: na Bazar.sk nájdete širokú ponuku práce pre každého. Buď z pohodlia domova – online, alebo aj v zahraničí.

Hotelity jobs

www.hotelityjobs.sk

Špecializovaný pracovný portál zameraný na ponuky práce výhradne v oblasti hotelierstva, gastronómie a cestovného ruchu na Slovensku aj v zahraničí.

*HR - Human Resources - ľudské zdroje

Job

www.job.sk/Applicants

Platený internetový trh práce spoločnosti Job, s. r. o. z Trenčína.

Pozri prácu

www.pozripracu.sk

Platený pracovný portál prevádzkuje Investcom, s. r. o., Košice.

Pracovné ponuky.eu

www.pracovné-ponuky.eu

Pracovný portál na zverejnenie pracovných ponúk, prevádzkuje ho neznáma spoločnosť.

Job Angels

www.jobangels.com

Pracovné ponuky, kde si zamestnávateľ nastaví odmenu pre toho, kto odporučí kandidáta a zamestnávateľ ho prijme do zamestnania.

Brigáda

www.brigáda.sk

Portál ponukajúci brigády. Prevádzkuje spoločnosť Global Services Slovakia, s. r. o.

Burza brigád

www.burzabrigád.sk

Bezplatný pracovný portál, ktorého úlohou je poskytovať trhový priestor na ponuku a dopyt po krátkodobej práci.

zamestnanie.eu

www.zamestnanie.eu

Zverejňovanie pracovných ponúk zdarma. Prevádzkuje ho spoločnosť Zamestnanie, a. s.

Správne napísaný životopis

(tipy, ako na to)

Životopis je vaším prvým kontaktom so spoločnosťou, v ktorej chcete pracovať. Jeho úlohou je predstaviť vás, vaše vzdelanie, doterajšiu kariéru a skúsenosti. Vaše šance na nové miesto dokáže pozdvihnúť, ale aj potopiť.

NÁLEŽITOSTI, KTORÉ NEMÔŽU CHÝBAŤ V ŽIVOTOPISE:

Osobné údaje

Správne uvedené základné údaje pomôžu, aby si vás personalista zapamätal už po prvom prečítaní životopisu a mohol sa s vami spojiť. Uvádzajte ich vždy na prvú stranu a dostatočne viditeľne.

Kontakt

Skontrolujte si správnosť kontaktných údajov, najmä presne uvedené telefónne číslo a e-mailovú adresu.

Fotografia

Nebojte sa pridať svoju fotografiu, personalista vás bude vnímať osobnejšie. Vyberte však profilový portrét vhodný do formálneho dokumentu, kde sa na seba skutočne podobáte.

Vzdelanie

Začnite najvyšším dosiahnutým stupňom vzdelania. Vypíšte celý názov školy, nepíšte skratky. Spomeňte odbor, ktorý ste študovali, získaný titul aj rok ukončenia.

Pracovné skúsenosti

Zoraďte pracovnú históriu chronologicky od najaktuálnejšej smerom do minulosti. Pri každom zamestnaní uveďte názov firmy a pracovnej pozície, ktorú ste zastávali, rok nástupu a odchodu a stručný opis svojej pracovnej náplne.

Znalosti

Ohodnoťte, ako ovládate špecifické poznatky a zručnosti, ktoré si vyžaduje daná pracovná pozícia. Vyberte najmä to, čo môže potenciálny zamestnávateľ považovať za prínosné a výnimočné.

Vodičský preukaz

Uvádzajte iba v prípade, ak máte vodičský preukaz a ste aktívny šofér. Presne špecifikujte skupinu či informáciu o najazdených kilometroch.

Moje vlastnosti

Opíšte svoju osobnosť, buďte originálny a nevymenúvajte všeobecné prídavné mená ako „komunikatívny, samostatný, kreatívny“. Nebojte sa svoje znalosti ukázať v dlhších vetách a podložte svoje tvrdenia konkrétnymi príkladmi.

Záujmy

Hobby a voľnočasové aktivity vypovedajú o vašich kvalitách či talente. Spomeňte, čo vás baví a čomu sa venujete dlhodobo. Môžete uviesť aj úspechy, ktoré sa vám podarilo dosiahnuť, napr. že ste úspešne dokončili maratón, alebo ak svoje koníčky verejne vystavujete a pod.

Sprievodný list

Keď reagujete na akúkoľvek pracovnú ponuku, mali by ste odpovedať tzv. sprievodným listom. Či už cez svoj e-mail, alebo formulár na stránke spoločnosti. Je to text, ktorým odôvodňujete, prečo sa zaujímate o danú pozíciu. Uvádzajte ho vždy, aj keď posielate motivačný list. Zdôvodnite v ňom svoju motiváciu reagovať na ponuku, utkviete tak personalistovi v pamäti.

Pozvali ma na pohovor, ako sa mám pripraviť?

Pripravte sa na pracovný pohovor už doma a zamerajte sa na tieto oblasti

- **Svoje údaje** – to, čo máte v životopise, by ste mali vedieť aj z hlavy. Personalista tieto informácie overuje, pre vás je to šanca povedať o daných informáciách viac.
- **Informácie o firme** – mali by ste vedieť nielen meno firmy, v ktorej sa o pozíciu uchádzate, ale aj informácie o jej činnosti, histórii či predstaviteľoch, niekedy dokonca aj o konkurencii. Najlepším zdrojom takýchto informácií je webová stránka firmy alebo články o nej.
- **Obsah inzerovanej pozície** – pripomeňte si obsah pozície pred pohovorom, prípadne si inzerát vytlačte a zoberte so sebou na pohovor. Pripravte si otázky o pracovnom mieste aby ste zdôraznili svoj záujem o danú pozíciu.
- **Pohovor v cudzom jazyku** – aj keď je pozícia v slovenskom jazyku, ak ste uviedli, že ovládate niektorý cudzí jazyk, môže sa stať, že budú viesť časť rozhovoru alebo aj celý rozhovor práve v danom jazyku.
- **Psychická pohoda** – pred pohovorom sa snažte nastaviť do pohody. Nedajte sa rozčúliť alebo vytočiť. Berte pohovor ako stretnutie, na ktorom chcete ukázať to najlepšie zo seba.
- **Často kladené otázky** – na väčšine pohovorov dostanete aj rovnakú sériu otázok, na ktoré si vopred pripravte odpovede.

Najčastejšie otázky na pohovore

- Prečo chcete pracovať pre našu spoločnosť?
- Čo viete o nás, prečo práve my?
- Prečo práve táto pozícia?
- Čo by ste chceli dosiahnuť v rámci ponúkanej pozície?

Citlivé otázky

- Pozor na etické pravidlá a otázky a témy osobného charakteru týkajúce sa vášho súkromia, náboženstva, rodinného stavu či sexuálnej orientácie. Personalista sa na ne nemôže pýtať. Ak sa vás ich predsa len opýta, skúste taktne odpovedať napríklad takto: Ak by bolo možné, rád by som sa tejto otázke vyhol, alebo Môže moja odpoveď ovplyvniť výsledok pohovoru?, Rád by som sa zameral na osobnostné predpoklady a zručnosti viažuce sa k pozícii.

Aký plat si vypýtať

- Otázka platu patrí medzi najstresujúcejšie časti pohovoru. Od mája 2018 už nájdete základnú zložku mzdy uvedenú v pracovnej ponuke. To však ale neznamená, že ide o konečný plat. Na pohovore sa môžete opýtať, či bol ponúkaný plat konečný alebo je možné dohodnúť sa na finálnom plate.

V deň pohovoru

Aby ste v deň pohovoru nepokazili prvý dojem, príďte s dostatočným predstihom. Ak lokalitu nepoznáte, dopredu si pozrite na mape, kde sa nachádza, prípadne si mapu vytlačte.

- Ak idete autom, vopred si zistite parkovacie možnosti.
- Vždy počítajte s určitou rezervou pre prípad neočakávaných situácií, ako je dopravná zápcha alebo meškajúci autobus.
- Majte pri sebe telefónne číslo kontaktnej osoby, aby ste jej mohli oznámiť, ak náhle nemôžete prísť alebo budete meškať.

Oblečenie

Deň pohovoru je pravdepodobne prvýkrát, keď sa osobne stretávate s potenciálnym zamestnávateľom. Preto musíte zanechať aj dobrý vizuálny dojem, ktorý tvorí aj oblečenie a vystupovanie. V dnešnej dobe je štýl obliekania na pohovore oveľa voľnejší, ako to bolo v minulosti. Primárne platí, že svoje oblečenie prispôsobte pozícii a firemnej kultúre. Mali by ste sa v ňom cítiť dobre a pohodlne, malo by byť čisté a slušné.

Dobré rady

- Nezabudnite si priniesť občiansky preukaz, životopis, prípadne aj vytlačenú pracovnú ponuku a blok s perom na písanie poznámok.
- Ak vás požiadali priniesť nejaké materiály (napr. diplomy), nezabudnite na ne.
- Pred pohovorom nefajčite, cigaretový dym z vás pôjde ešte aj niekoľko minút po dofajčení.
- Ak máte žuvačku v ústach, vyhoďte ju.
- Vypnite si zvuk na mobilnom telefóne.

Na konci pohovoru by ste mali vedieť tieto veci

- Čo je náplňou práce na pozícii?
- Ako firma pracuje s ľuďmi?
- Kedy je plánovaný predbežný nástup?
- Aký dlhý bude výberový proces, koľko kôl?
- Kedy môžete očakávať odpoveď?
- Aký je ďalší postup?
- Je potrebné dodať doplňujúce materiály?

Mám prácu a čo ďalej

- pracovná zmluva (náležitosti, ktoré musí obsahovať)
- moje nároky ako zamestnanca (dovolenka, nadčasy, daňový bonus, stravné lístky)
- typy pracovných dohôd
- mzda – superhrubá, hrubá, čistá, minimálna
- riziká práce načierno

Podstatné náležitosti pracovnej zmluvy

a. druh práce, na ktorý sa zamestnanec prijíma, a jeho stručná charakteristika,

b. miesto výkonu práce (obec, časť obce alebo inak určené miesto),

c. deň nástupu do práce,

d. mzdové podmienky, ak nie sú dohodnuté v kolektívnej zmluve.

Výplatný termín je najneskôr v posledný deň nasledujúceho kalendárneho mesiaca. Rozvrhnutie pracovného času v závislosti od typu pracovného pomeru. Najčastejšie ide o rozvrhnutie pracovného času do jedného pracovného týždňa v rozsahu 40 pracovných hodín.

Nepovinné náležitosti pracovnej zmluvy

a. určenie času, na aký sa pracovná zmluva uzatvára,

b. skúšobná lehota,

c. vznik pracovného pomeru,

d. povinnosti vyplývajúce z pracovného pomeru.

Mzda a jej rozdelenie

Superhrubá mzda: Pojem superhrubá mzda sa u nás dlho vôbec nepoužíval a operovať sa s ním začalo až pred niekoľkými rokmi, keď sa uvažovalo o zrušení hrubej mzdy. Superhrubá mzda vyjadruje tzv. cenu práce a ide o všetky náklady zamestnávateľa na zamestnanca. Sem patria aj odvody a dane platené zamestnávateľom.

Hrubá mzda: Ako hrubá mzda sa označuje mzda, ktorá oproti cene práce nezahŕňa odvody zamestnávateľa za zamestnanca. Zahŕňa však všetky ostatné zložky mzdy, či už ide o základnú mzdu, odmeny, odvody a dane zamestnanca, daňový bonus, nezdaniteľnú časť základu dane, mzdové náhrady, mzdové zvýhodnenia a príspevky.

Čistá mzda: To, koľko ako zamestnanec reálne dostanete na svoj účet, sa nazýva aj čistá mzda. Na výplatnej páske sa nachádza v poslednom riadku a ide o hrubú mzdu očistenú od všetkých daní, odvodov, zrážok alebo náhrad mzdy. V čistej mzde je, naopak, započítaný daňový bonus na dieťa. Zohľadnené sú aj nezdaniteľné základy dane.

Čo tvorí výpočet čistej mzdy?

V pracovných inzerátoch a potom aj v pracovných zmluvách sa uvádza hrubá mzda. Z nej sa platia odvody do Sociálnej poisťovne, odvody do zdravotnej poisťovne a daň z príjmu fyzických osôb. Po ich odpočítaní vyjde čistá mzda. Výpočet čistej mzdy tvorí odpočítanie nasledujúcich položiek:

- nemocenské poistenie, starobné poistenie, invalidné poistenie, poistenie v nezamestnanosti, garančný fond, rezervný fond, úrazové poistenie, daň z príjmu.
- https://podnikam.sk/kalkulacky/vypocet-cistej-mzdy-cena-prace

MIMINÁLNA MZDA NA ROK 2021

- hrubá – 623 €
- hodinová mzda – 3,58 €

Nárok na dovolenku

Každý zamestnanec, ktorý pracuje na trvalý pracovný pomer, má nárok na dovolenku. Slúži predovšetkým na jeho regeneráciu. Počas čerpania dovolenky zamestnanec dostáva plat, ktorý sa vypočíta z priemernej mzdy z predošlého kvartálu.

Minimálne 20 dní pre každého zamestnaného človeka.

Minimálne 25 dní pre zamestnanca, ktorý dovŕšil vek 33 rokov. V prípade, že v aktuálnom roku oslávi 33. narodeniny, má nárok na 25 dní dovolenky.

Stravné lístky

Zamestnanci majú nárok na príspevok na stravu. Zamestnávateľ môže zabezpečiť stravu v stravovacom zariadení. Vo väčšine prípadov zamestnanec dostane stravné lístky. Nárok na stravné lístky v roku 2021 má zamestnanec TPP (trvalý pracovný pomer), ktorý je v práci **viac ako 4 hodiny** (pri 4-hodinovom pracovnom čase stravné nedostane). V prípade, že zamestnanec pracuje dlhšie ako 11 hodín, odporúča sa prispievať aj na druhé teplé jedlo. Nie je to povinnosť zamestnávateľa, ale iba odporúčanie.

Výška stravného

Zamestnanec má nárok na príspevok na stravu v min. hodnote 3,83 €. Maximálne však môže dostať príspevok na stravu 5,10 €. Zamestnávateľ je zároveň povinný prispievať na stravné minimálne 55 %. Zvyšnú časť si hradí zamestnanec sám.

Daňový bonus v roku 2021

Mesačná suma daňového bonusu na dieťa v roku 2021 platná od 1. 1.2021 do 30. 6.2021	
na dieťa do 6 rokov veku	46,44 €
na dieťa nad 6 rokov veku	23,22 €
Mesačná suma daňového bonusu na dieťa v roku 2021 platná od 1. 7. 2021 do 31. 12. 2021	
Na dieťa do 6 rokov veku	46,44 €
Na dieťa nad 6 rokov veku do 15 rokov veku	39,47 €
Na dieťa nad 15 rokov veku	23,22 €

Typy pracovných dohôd

	Dohoda o vykonaní práce	**Dohoda o pracovnej činnosti**	**Dohoda o brigádnickej práci študenta**
Rozsah	Konkrétna pracovná úloha, najviac 350 hodín v kalendárnom roku.	Najviac 10 hodín týždenne.	Najviac 20 hodín týždenne priemerne za trvanie zmluvy.
Kto môže byť dohodár	Ktokoľvek, aj zamestnanec alebo dôchodca.	Ktokoľvek, aj zamestnanec alebo dôchodca.	Žiak strednej školy alebo študent vysokej školy v dennej forme do 26 rokov.
Lehota, na ktorú sa dohoda uzatvára	Najviac 12 mesiacov.	Najviac 12 mesiacov.	Najviac 12 mesiacov.

Nelegálna práca a nelegálne zamestnávanie

- Nelegálna práca a nelegálne zamestnávanie majú negatívny vplyv na zamestnancov, podnikateľské prostredie i na celú spoločnosť.
- Osoby, ktoré pracujú nelegálne, sa vystavujú problémom s **nárokom na mzdu, stravovanie, zákonom stanovenú maximálnu výmeru pracovného času, minimálnu výmeru oddychu či na dovolenku.** V neskoršom období riskujú aj problémy pri uplatňovaní nároku na dôchodok.
- Zamestnávatelia, ktorí nelegálne zamestnávajú, krivia rovnosť podmienok na podnikanie, vystavujú sa vysokým pokutám, zrušeniu živnostenského oprávnenia a ďalším sankciám. Spoločnosť stráca na nezaplatených daniach a odvodoch, zvýšená je nezamestnanosť.
- Nelegálne zamestnávanie alebo nelegálnu prácu môžete ohlásiť na inšpektoráte práce.

Možnosti skončenia pracovného pomeru

- dohodou,
- výpoveďou,
- okamžitým skončením,
- skončením v skúšobnej lehote,
- pracovný pomer dohodnutý na určitý čas sa skončí uplynutím dohodnutého času.

Ukončenie pracovného pomeru dohodou

- Ukončenie spolupráce dohodou medzi zamestnancom a zamestnávateľom sa považuje za jedno z najjednoduchších,
- Ide o dvojstranný právny úkon, ktorého platnosť si vyžaduje súhlas oboch strán.

Ukončenie pracovného pomeru výpoveďou

- Skončiť pracovný pomer výpoveďou môže zamestnanec kedykoľvek a z akéhokoľvek dôvodu (napríklad ak si nájde lepšie pracovné miesto alebo mu nevyhovujú pracovné podmienky a pod.) alebo aj bez udania dôvodu.
- Výpoveď môže dať zamestnanec dokonca aj vtedy, keď je v ochrannej lehote (napr. je na PN alebo na materskej dovolenke).

NA TO, ABY VŠAK VÝPOVEĎ BOLA PLATNÁ, MUSÍ SPĹŇAŤ DVE NÁLEŽITOSTI:

- musí byť písomná,
- zamestnanec ju musí doručiť svojmu zamestnávateľovi osobne na pracovisku alebo poštou.

Okamžité skončenie pracovného pomeru

Zamestnanec môže pracovný pomer so zamestnávateľom skončiť okamžite len z dôvodov, ktoré stanovuje Zákonník práce. Sú to tieto:

- zamestnávateľ nevyplatil zamestnancovi mzdu, náhradu mzdy, cestovné náhrady, náhradu za pracovnú pohotovosť, náhradu príjmu pri dočasnej PN alebo ich časť do 15 dní po uplynutí ich splatnosti,
- zamestnanec nemôže podľa lekárskeho posudku ďalej vykonávať prácu bez vážneho ohrozenia svojho zdravia a zamestnávateľ ho nepreradil do 15 dní odo dňa predloženia tohto posudku na inú pre neho vhodnú prácu,
- je bezprostredne ohrozený život alebo zdravie zamestnanca.

Skončenie pracovného pomeru v skúšobnej lehote

Počas skúšobnej lehoty môže zamestnanec skončiť z akéhokoľvek dôvodu alebo aj bez toho, aby nejaký dôvod uviedol. Zákon však vyžaduje, aby zamestnávateľovi oznámil, že ukončuje pracovný pomer, a oznámenie mu musí doručiť aspoň tri dni pred dňom, keď sa má pracovný pomer skončiť. Táto lehota má však len poriadkový charakter a jej nedodržanie nespôsobuje neplatnosť skončenia pracovného pomeru.

Skončil som zamestnanie, čo mám robiť?

- **Evidencia na úrade je dobrovoľná,** nevzniká zákonná povinnosť byť v evidencii uchádzačov o zamestnanie na úrade ÚPSVaR, ale je **povinnosť** ako dobrovoľne nezamestnaná osoba sám si hradiť zdravotné poistenie.
- Ak požiadam o zaradenie do evidencie uchádzačov o zamestnanie **do 7 kalendárnych dní** po ukončení pracovného pomeru, budem zaradený do evidencie **nasledujúcim dňom po ukončení zamestnania.**
- Ak požiadam o zaradenie po **uplynutí 7 kalendárnych dní** odo dňa ukončenia zamestnania, budem zaradený **dňom osobného podania žiadosti.**

Právne minimum

Ťažká finančná situácia

V prípade, že sa osoba dostane do ťažkej životnej situácie, ktorá môže ovplyvniť splácanie jej dlhov, prvou a najdôležitejšov vecou je kontaktovať veriteľa a nečakať, kým ho veriteľ osloví, pretože mešká so splácaním. V prípade, ak je týmto veriteľom banka, dlžník si vie pri splácaní svojich dlhov pomôcť napríklad:

- nastavením odkladu splátok (pri vysokom omeškaní však banka už nevie, resp. nemôže odklad nastaviť)
- ak nie je úver nastavený na maximálnu lehotu splatnosti, môže dlžník požiadať o predĺženie termínu splatnosti úveru, čím si zníži splátku,
- dlžník môže banku požiadať o prehodnotenie trvalého zníženia splátky úveru, ak sa ocitol v ťažkej životnej situácii, ktorú vie zdokladovať,
- refinancovaním úveru,

Možnosti veriteľov pri riešení ťažkej životnej situácie dlžníkov v zásade vždy ovplyvňuje to, koľko financií dlžník už vrátil, ako aj to, či dlžník spolupracuje a má v úmysle svoje dlhy riadne splatiť.

Exekúcie

Pojem exekúcia vyvoláva u mnohých strach a obavy. Človek sa môže ocitnúť v exekučnom konaní z rôznych dôvodov. A to pre ľahostajnosť a nezodpovednosť, prípadne i pre svoju nepozornosť, napríklad keď zabudne uhradiť pokutu uloženú príslušným orgánom za nesplnenie nejakej povinnosti, alebo keď mu vzniknú nedoplatky v Sociálnej či zdravotnej poisťovni v dôsledku neuhradenia poistného. Takisto vtedy, keď nedokáže splácať svoje pôžičky alebo úvery. To znamená, že k exekúcii nedochádza bez dôvodu.

PRIEBEH EXEKÚCIE

Exekúcia vo svojej podstate je nútený výkon súdnych alebo iných rozhodnutí, ktorý realizuje osoba na to štátom určená a splnomocnená, t. j. exekútor. Tomuto nútenému výkonu predchádza napríklad neuhradenie dlhu, nezaplatenie výživného, nesplnenie si povinnosti ako vypratanie bytu, odstránenie čiernej stavby a pod.

Podkladom na vykonanie exekúcie je exekučný titul. Ide napríklad o vykonateľné rozhodnutie súdu, ktoré priznáva právo alebo zaväzuje k povinnosti, vykonateľné rozhodnutie Sociálnej alebo zdravotnej poisťovne, vykonateľné rozhodnutie obce alebo vykonateľné rozhodnutie Policajného zboru a pod.

Exekučné konanie sa začína dňom, v ktorom bol návrh na vykonanie exekúcie doručený súdu. V súčasnosti je návrh na vykonanie exekúcie možné podať len elektronicky Okresnému súdu Banská Bystrica. V prípade, že veriteľ nevie podať návrh elektronickými prostriedkami, je možné sa vo veci podania návrhu na začatie exekúcie obrátiť na ktoréhokoľvek exekútora. Exekútor je v takom prípade zástupcom oprávneného na doručovanie písomností do vydania poverenia na vykonanie exekúcie.

Vydané poverenie na vykonanie exekúcie odošle súd poverenému exekútorovi spolu s návrhom oprávneného na vykonanie exekúcie. Samotná exekúcia sa začína až doručením poverenia na vykonanie exekúcie exekútorovi.

FORMY EXEKÚCIE

Po začatí exekučného konania má exekútor viacero možností, ako zabezpečiť uspokojenie pohľadávky oprávneného. Exekúciu však môže vykonať len spôsobmi uvedenými v Exekučnom poriadku.

Ak je podkladom na exekúciu exekučný titul, v ktorom sa ukladá povinnosť zaplatiť peňažnú sumu, exekúciu možno vykonať:

- zrážkami zo mzdy a z iných príjmov,
- prikázaním pohľadávky,
- predajom hnuteľných vecí,
- predajom cenných papierov,
- predajom nehnuteľnosti,
- predajom podniku,
- príkazom na zadržanie vodičského preukazu.

Ak je však podkladom na exekúciu exekučný titul, v ktorom sa ukladá iná povinnosť než zaplatenie peňažnej sumy, spôsob vykonania exekúcie sa spravuje povahou uloženej povinnosti. V takom prípade ju možno vykonať:

- vyprataním (bytu, nehnuteľnosti),
- odobratím alebo zničením veci na náklady povinného,
- rozdelením spoločnej veci,
- uskutočnením prác a výkonov.

Exekútor po začatí exekúcie zisťuje majetkové pomery povinného a na základe toho rozhodne, ktorý spôsob vykonania exekúcie aplikuje (môže zvoliť aj viacero spôsobov).

ČO ROBIŤ V PRÍPADE EXEKÚCIE?

V prvom rade nepodliehať panike. Exekúcii sa nevyhnete nepreberaním zásielok od exekútora či ich zahadzovaním do koša. Exekúcia v koši určite neskončí.

Ak ste už v pozícii povinného (t. j. dlžníka), je dôležité spolupracovať a komunikovať s exekútorom. Môžete tým urýchliť celé exekučné konanie. Ak s exekútorom nebudete nijako komunikovať, exekútor bude hľadať spôsob, ako vymôcť dlh, čo sa v konečnom dôsledku môže odraziť aj na výške nákladov exekúcie.

OCHRANA POVINNÉHO V EXEKUČNOM KONANÍ

Povinný má v exekučnom konaní priznaných mnoho práv, ktoré môže využiť na svoju prípadnú obranu. Povinný môže:

- podať návrh na zastavenie exekúcie, a to do 15 dní od doručenia upovedomenia o začatí exekúcie,
- návrhy na zastavenie exekúcie sú prípustné aj neskôr, no povinný môže namietať len skutočnosti, ktoré nastali po podaní predchádzajúceho návrhu na zastavenie exekúcie,
- podať žiadosť o odklad exekúcie, pričom ako dôvod môže povinný uviesť napr. to, že sa bez svojej viny ocitol prechodne v takom postavení, že by neodkladná exekúcia mohla mať pre neho alebo pre príslušníkov jeho rodiny zvlášť nepriaznivé následky; zaplatil zameškané výživné vrátane nákladov oprávneného a exekútora a vyhlásil, že bežné výživné bude ďalej prostredníctvom exekútora plniť dobrovoľne, alebo po začatí exekúcie bolo rozhodnuté o odklade vykonateľnosti exekučného titulu a pod.,
- požiadať exekútora, aby mu bolo povolené splniť vymáhaný nárok na peňažné plnenie v splátkach.

Konanie o dedičstve

ZASTAVENIE KONANIA PRE NEMAJETNOSŤ PORUČITEĽA

Predpokladom prerokovania dedičstva je existencia poručiteľovho majetku.

Ak po vykonaní potrebných šetrení a dôkazov dospeje notár k záveru, že poručiteľ bol nemajetný, vydá uznesenie o zastavení konania o dedičstve.

Uznesenie o zastavení konania o dedičstve doručuje iba tým účastníkom konania, ktorí sú súdu známi a ktorých pobyt je známy.

ZASTAVENIE KONANIA PRE NEMAJETNOSŤ PORUČITEĽA

Ak má majetok poručiteľa podprahovú hodnotu, je v právomoci notára, či majetok poručiteľa prerokuje ako dedičstvo alebo či ho vydá tomu, kto sa postaral o poručiteľov pohreb, a konanie o dedičstve zastaví.

Existujú dve skutkové podstaty, keď môže notár vydať majetok tomu, kto sa postaral o pohreb poručiteľa, a konanie o dedičstve zastaviť. Po prvé, ak je majetok poručiteľa nepatrnej hodnoty. Po druhé, ak majetok poručiteľa nedosahuje výšku primeraných nákladov spojených s pohrebom poručiteľa.

Majetok podprahovej hodnoty sa vydá tomu, kto sa postaral o pohreb poručiteľa.

PREDĺŽENÉ DEDIČSTVO

Dedičstvo je predĺžené, ak je všeobecná hodnota majetku nižšia ako výška dlhov. V prípade predĺženého dedičstva umožňuje zákon uzatvoriť dohodu o prenechaní dedičstva veriteľom. Len v prípade, že k uzavretiu takejto dohody nedôjde, prichádza do úvahy likvidácia dedičstva.

Legitimovaní na uzavretie dohody sú na jednej strane dediči poručiteľa (aj jeden dedič) a na strane druhej strane veritelia poručiteľa (aj jeden veriteľ), no len tí veritelia, ktorých pohľadávky boli zaradené do dlhov dedičstva, prípadne štát (ak dedičstvo nenadobudne žiaden dedič). Títo veritelia, prípadne štát, ktorému má pripadnúť dedičstvo, sa pri uzavretí dohody stávajú účastníkmi konania.

Likvidácia: Ide o procesný postup v rámci konania o dedičstve, ktorým notár speňaží majetok poručiteľa a výťažok rozdelí medzi veriteľov poručiteľa na úhradu ich pohľadávok.

Zákonná úprava uvádza dva samostatné dôvody na vyhlásenie likvidácie dedičstva (skutkové podstaty), a to:

1. predĺžené dedičstvo,
2. návrh štátu na vyhlásenie likvidácie dedičstva.

Ak je dedičstvo predĺžené, je v praxi predpoklad, že dedičia dedičstvo odmietnu a likvidáciu dedičstva navrhne štát. Je zriedkavá situácia, že dedičia dedičstvo neodmietnu a navrhnú likvidáciu predĺženého dedičstva.

Likvidáciu dedičstva vykoná súd speňažením všetkého poručiteľovho majetku. Notár je povinný postupovať s náležitou starostlivosťou tak, aby majetok speňažil za cenu, za ktorú sa rovnaký alebo porovnateľný majetok za obdobných podmienok zvyčajne predáva. O každom speňažovaní majetku informuje súdny komisár účastníkov konania a prihliada na ich výhodnejšie návrhy na speňažovanie majetku.

O majetku poručiteľa, ktorý sa nepodarilo takto speňažiť, rozhodne súd, že pripadá štátu s účinnosťou ku dňu smrti poručiteľa.

EXEKÚCIA A DEDIČSTVO

Ak povinný počas exekúcie zomrie, exekútor odloží exekúciu do skončenia dedičského konania.

Doručením dodatku k povereniu na vykonanie exekúcie od exekučného súdu sa súdny exekútor dozvie o dedičoch, ktorí sa na základe právoplatného skončenia dedičského konania stávajú právnymi nástupcami poručiteľa.

Exekútor po právoplatnosti uznesenia o dedičstve vydá upovedomenie o pokračovaní exekúcie, ktoré doručí účastníkom konania.

Každý z dedičov (nových povinných) môže proti upovedomeniu o pokračovaní exekúcie podať návrh na zastavenie exekúcie, ak došlo k zániku vymáhaného nároku alebo nastali okolnosti, ktoré bránia jeho vymáhateľnosti, alebo ak sú iné dôvody, pre ktoré je exekúcia neprípustná.

ODDLŽOVANIE FYZICKÝCH OSÔB (OSOBNÝ BANKROT)

Osobný bankrot je zákonom stanovený a riadený proces, prostredníctvom ktorého sa fyzická osoba môže zbaviť svojich dlhov, pričom slovenská legislatíva aktuálne umožňuje dve formy oddlžovania fyzických osôb, a to formou konkurzu alebo splátkového kalendára. Výber formy oddlženia je na vôli dlžníka.

Podmienky vyhlásenia osobného bankrotu

- Dlžník musí byť fyzickou osobou bez ohľadu na to, či ide o fyzickú osobu podnikateľa alebo fyzickú osobu nepodnikateľa.
- Dlžník musí mať centrum hlavných záujmov na Slovensku.
- Dlžník musí byť platobne neschopný, pričom za platobne neschopného sa dlžník považuje, ak nie je schopný plniť 180 dní po splatnosti aspoň jeden peňažný záväzok.
- Voči dlžníkovi musí byť vedené exekučné konanie alebo iné obdobné vykonávacie konanie (napr. daňové exekučné konanie, exekúcia vymáhaná Sociálnou poisťovňou, výkon dražby, atď.). Ak dlžník žiada o odlženie formou konkurzu, musí byť voči jeho osobe vedené exekučné konanie aspoň rok (ak sa voči dlžníkovi začne exekúcia dňa 15. 9. 2020, žiadosť o vyhlásenie osobného bankrotu si bude môcť podať najskôr 15. 9. 2021).
- Dlžník nemôže byť vo výkone trestu odňatia slobody.
- Dlžník musí mať poctivý zámer, čo znamená, že dlžník by mal prejaviť snahu v rámci svojich možností vyriešiť svoje dlhy. Slovenská legislatíva pojem „poctivý zámer“ nedefinuje, no zákon vám dáva výpočet prípadov, keď sa zámer dlžníka považuje za „nepoctivý“. Dlžníkov zámer sa považuje za nepoctivý:
    - ak uvedie nepravdivé uvedenie výšky majetku,
    - ak vedome neuvedie veriteľa (fyzickú osobu),
    - ak zatajuje skutočnosti,
    - ak neposkytuje správcom súčinnosť,
    - ak sa úmyselne zbavuje majetku,
    - ak absentuje platobná neschopnosť dlžníka a dlhy dlžníka sú menšie ako jeho majetok,
    - ak si dlžník úmyselne berie pôžičky,
    - ak sa dlžník správa podozrivo,
    - ak dlžník neplní splátkový kalendár,
    - ak neplatí výživné,
    - ak nevráti pôžičku Centru právnej pomoci,
    - ak dlžník nemá hlavný záujem v SR.

OSOBITNÉ PODMIENKY PRI ODDLŽOVANÍ SPLÁTKOVÝM KALENDÁROM

Pri oddlžovaní formou splátkového kalendára je zároveň potrebné, aby:

- mal dlžník pravidelný príjem a aby dlhy neprevyšovali celkovú hodnotu jeho majetku,
- horná hranica splátok nepresahovala predpokladaný príjem dlžníka znížený o nevyhnutné výdavky a vyživovacie povinnosti,
- dlžník do 5 rokov splatil minimálne 30 % všetkých svojich dlhov, pričom uspokojenie veriteľov musí byť aspoň o 10 % vyššie, ako by sa dosiahlo konkurzom.

Dlžník môže požiadať o oddlženie aj opätovne, no len pod podmienkou, že od posledného oddlženia ubehlo aspoň 10 rokov.

USPOKOJOVANIE POHĽADÁVOK OSOBNÝM BANKROTOM

V rámci oddlžovania fyzických osôb rozdeľuje legislatíva dlhy na tie, ktoré môžu byť uspokojené v konkurze alebo splátkovým kalendárom, a na tie, ktoré sú vylúčené z procesu oddlžovania. V zmysle uvedeného rozdeľujeme 3 druhy pohľadávok (dlhov), a to:

1. Pohľadávky, ktoré môžu byť uspokojené v konkurze alebo splátkovým kalendárom,
2. Pohľadávky, na ktoré sa oddlženie nevzťahuje:
    - pohľadávky detí na výživnom,
    - pohľadávka zo zodpovednosti za škodu spôsobenú na zdraví alebo spôsobenú úmyselným konaním,
    - pohľadávky z právnej pomoci dlžníkovi poskytnutej Centrom právnej pomoci súvisiacej s oddlžením,
    - zabezpečené pohľadávky,
    - pohľadávky fyzických osôb nenadobudnuté postúpením, prevodom alebo prechodom (dedenie = výnimka), ktoré neboli prihlásené v konkurze z dôvodu, že veriteľ nebol upovedomený,
    - pracovnoprávne nároky voči dlžníkovi,
    - peňažné tresty uložené v trestnom konaní,
    - nepeňažné pohľadávky.

KONKURZ AKO FORMA ODDLŽENIA

V súčasnosti najvyužívanejší spôsob oddlžovania fyzických osôb. Pri oddlžovaní formou konkurzu dochádza k speňažovaniu majetku, z ktorého sa potom uspokojujú veritelia dlžníka. Pri tejto forme zákon od dlžníka nevyžaduje disponovať akýmkoľvek majetkom alebo príjmom. Vzhľadom na uvedené je oddlženie konkurzom výhodnejšie pre dlžníkov, ktorí majú väčšie dlhy ako majetok, resp. ak nemajú žiadny majetok a majú nízky alebo žiadny príjem.

PROCES PRI ODDLŽENÍ KONKURZOM

1. Kontaktovanie Centra právnej pomoci
    - podanie Žiadosti o právnu pomoc v konaní o oddlžení
    - predloženie požadovaných dokumentov
    - uzatvorenie dohody o splátkach s Centrom právnej pomoci

Po splnení všetkých podmienok Centrum právnej pomoci podá návrh na vyhlásenie konkurzu.

2. Vyhlásenie konkurzu
    - dlžníkovi sa ustanoví správca, na ktorého prechádza právo nakladať s majetkom v konkurze
    - zastavujú sa súdne konania
    - zastavujú sa začaté exekučné konania
    - zastavujú sa dražby
    - zánik bezpodielového spoluvlastníctva manželov
    - dlžník sa zbavuje dlhov v rozsahu, v akom nebudú uspokojené konkurzom

3. Výzva na prihlásenie pohľadávok
4. Speňažovanie majetku dlžníka
5. Rozvrh výťažku z majetku dlžníka
6. Rozdelenie výťažku z majetku dlžníka

SPLÁTKOVÝ KALENDÁR AKO FORMA ODDLŽENIA

Druhou formou oddlžovania fyzických osôb je oddlženie splátkovým kalendárom. Pri oddlžovaní touto formou zostáva dlžníkovi celý jeho majetok, pričom svoje dlhy spláca splátkami v zmysle rozvrhnutého splátkového kalendára. Vzhľadom na uvedené je forma splátkového kalendára vhodnejšia pre dlžníkov, ktorí majú pravidelný príjem.

PROCES PRI ODDLŽENÍ SPLÁTKOVÝM KALENDÁROM

1. Podanie návrhu na oddlženie splátkovým kalendárom
   - zloženie preddavku správcovi
   - povinné zastúpenie advokátom
   - predloženie potrebných dokumentov a poskytnutie potrebných informácií
2. Poskytnutie ochrany pred veriteľmi
   - odkladajú sa začaté exekúcie a zastavujú sa až po určení splátkového kalendára
   - dlžník môže požiadať o odklad dražby obydlia
   - dlžník sa zbavuje dlhov v rozsahu, v akom nebudú uspokojené splátkovým kalendárom
3. Skúmanie pomerov dlžníka
4. Návrh a určenie splátkového kalendára
5. Splácanie splátok dlžníkom na základe splátkového kalendára

ZRUŠENIE OSOBNÉHO BANKROTU PRE NEPOCTIVÝ ZÁMER

V prípade, ak dlžník nemal pri oddlžovaní podstivý zámer, môže akýkľvek veriteľ do šiestich rokov od vyhlásenia konkurzu alebo určenia splátkového kalendára požiadať o zrušenie oddlženia. V prípade, ak sa zistí a dokáže dlžníkov nepodstivý zámer, súd oddlženie rozsudkom zruší v dôsledku čoho sa všetky dlhy dlžníka stanú opätovne splatné a to voči všetkým veriteľom.

Životné minimum

Životné minimum je spoločensky uznaná minimálna hranica príjmov fyzickej osoby, pod ktorou nastáva stav jej hmotnej núdze.

Sumy životného minima sa upravujú vždy k 1. júlu bežného kalendárneho roka na základe koeficientu rastu čistých peňažných príjmov na osobu alebo koeficientu rastu životných nákladov nízkopríjmových domácností.

Za **životné minimum** (k 1. júlu 2021) fyzickej osoby alebo fyzických osôb, ktorých príjmy sa posudzujú, sa považuje suma alebo úhrn súm:

- **218,06 €** mesačne, ak ide o **jednu plnoletú fyzickú osobu,**
- **152,12 €** mesačne, ak ide o **ďalšiu spoločne posudzovanú plnoletú fyzickú osobu,**
- **99,56 €** mesačne, ak ide o **nezaopatrené dieťa alebo zaopatrené neplnoleté dieťa.**

VÝPOČET SÚM ŽIVOTNÉHO MINIMA V MODELOVÝCH SITUÁCIÁCH:

Jednotlivec

Životné minimum jednotlivca, t. j. plnoletej fyzickej osoby, predstavuje sumu **218,06 €** mesačne.

Jednotlivec s nezaopatreným dieťaťom

Životné minimum jednotlivca, t. j. plnoletej fyzickej osoby, s jedným nezaopatreným dieťaťom sa vypočíta takto: 218,06 € + 99,56 € = 317,62 € a predstavuje sumu **317,62 €** mesačne.

Dvojica bez detí

Životné minimum dvojice bez detí sa vypočíta takto: 218,06 € + 152,12 € = 370,18 € a predstavuje sumu **370,18 €** mesačne.

Dvojica s jedným nezaopatreným dieťaťom

Životné minimum dvojice s jedným nezaopatreným dieťaťom sa vypočíta takto: 218,06 € + 152,12 € + 99,56 € = 469,74 € a predstavuje sumu **469,74 €** mesačne.

Dvojica s tromi nezaopatrenými deťmi

Životné minimum dvojice s tromi nezaopatrenými deťmi sa vypočíta takto: 218,06 € + 152,12 € + 99,56 € + 99,56 € + 99,56 € = 668,86 € a predstavuje sumu **668,86 €** mesačne.

Mesačný rozpočet

MESIAC: **ROK:**

Položka	Plán	Skutočnosť	Rozdiel/ Kde škrtať
Bývanie – nájomné, elektrina, voda, plyn, iné...			
Strava			
Poistenie, sporenie			
Splátky (hypotéka, úver, lízing...)			
Hygiena			
Odev, obuv			
TV, mobil, internet			
Cestovné (MHD, benzín...)			
Škola			
Kultúra, šport, koníčky			
Iné			
SPOLU:			

PRÍLOHA Č. 1

NADÁCIA J&T

Pre šťastnejšie
rodinné príbehy

365 bank